

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Hetfő

225. szám.

Pest, december 4. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Lapunkra előfizethetni jövő év január 1-től Budapesten házhozhordva félévre 5 ft, postán borítékban hatszor küldve 6 fpp.

Helyben egyedül a kiadóhivatalban fizethetni elő, vidéken minden posta hivatalnál.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Mirdetésék egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr pp. fizettedik.

Pest december 4.

Néhány nap óta Budán egy ágyú-öntő gyár indult meg működni.

Ágyúra nagy szükségünk van. A vidéki városok egyesekint felzámolnak a honvédi bizottmányhoz, mindenki csak ágyúkról beszél.

A szükség rögtön levén, mindenki átláthatja, hogy a honvédi bizottmánynak nem igen van ideje az öntéshez szükséges ércz anyagokat apró régi kétgarasosokból s törött czin-kanalakból összeszerezni, hanem vesz anyagokat onnan, s honnan lehet.

A francia háborúk alkalmával a magyar nemzet egy historailag ismeretes háládatlan család érdekéért a legnagyobbszereű áldozatokat tette.

A haza ismét áldozatot kér; azon külömb-séggel, hogy az áldozatot saját magunk jóllétünk és szabadságának méltó árának kell tekintennünk.

Az ágyúk és harangok körülbelől ugyanazon nemű ércz vegyítékből szoktak készíteni.

Ugy halljuk, hogy a legnagyobb befolyású helyeken az volna szóban: hogy a városok felszólíttassanak, szednék le tornyaikból harangjaikat, s adnák át azokat a státusnak.

A harangok béke idejében imára hívták a csendes lakókat, most a szabadság véres istenének hangosb zenével kell tiszteletet tennünk.

Magyarország ágyú-rakhelyeiben többnyire csak nagyobb nemű, s várak ostromára alkalmazható tüzgépek találtattak nagyobb mennyiségűek.

A csatákat ma a hat és tizenkét fontos golyók határozzák el. S ilyen ágyú kevesebb van, mint olly egyszerű harcban, mint a mienk, elég volna.

Azért le a magasból a harangokkal, hol eddig zúgó hangjaikkal csak a léget verdesék. Ágyúkat kell öntetnünk, mert a szó és hang többé nem

elég, az ércz morajja mellé süvöltő golyók is szükségesek.

Reményünket fejezzük ki, hogy ezen új bír sem a városokat, sem a gyászeket meglepni nem fogja.

A historia bizonyítása szerint, a harangok ágyúvá öntetése még mindig előfordult, a hány-szor egy nemzet szabadságát harccsal volt kén-telen kivívni.

A francziák, görögök, spanyolok, lengyelek mind így tevének.

Amel pedig szabad legyen hizelegnünk ma-gunknak, s nemzetünknek, hogy népünk sokkal felvilágosodottabb, mintsem abban valamely val-kei inconvenientiat találma, ha harangjaiból ágyú-akat öntetünk.

Azért, ha a honvédelmi bizottmánynak valóban volnának ilyen tervei, habosás nélkül csak lép-jen elő.

Jól tudja azt a mi népünk, hogy ugy magá-ban semmi sem megyen.

Régen volt az, midőn hítték, hogy a nagy ha-rang zúgása elkergeti a nehé viharokat, a szél-vészt, jégeszt, felhőszakadást, és a villám lecsa-pását. Illyenekben ma már senki sem hiszen.

Hogy hinne tehát a nép abban, hogy a ha-rangokkal el lehetne kergetni határunkról Win-dischgrázet, a ráczokat, horvátokat és oláhokat.

Csak tessék ő kongóságoknak a toronyból le-sétálni. Nem kell hinni, hogy az ur Isten azért megaprehendáljon. —

Pest, december 4.

Görgei tábornok, mint irtuk, felszólítja a po-sonyi polgárokat, tennének nyilatkozatot, hogy szükség esetére készek e a város, s az ország határainak védelmére személyesen kiállni, vagy pedig oda adják fegyverüket a kiállított honvéd-sergek felszerelésére.

Posony az alternatívának második pontja ér-telmében válaszolt.

Természetesen családos, s élemedettebb em-berektől a haza nem is kíván olly áldozatot, mint az ifjaktól, kiknél a harc valóságos szenvedély.

Görgei a válasz vétele után ajánlatot tön, hogy polgároknak, — kiknek saját tulajdon fegyverök van, az átadott fegyverért készpénzben illő kár-pótlást nyujtand.

Ugy értesültünk, hogy a posonyiak e kárpót-lást nem fogadták el.

Kérdés, nem volna e jó, ha a honvédi bizott-mány a Görgeihez hasonló felajánlást bocsátana a budapesti összes lakossághoz.

A mi véleményünk az, hogy a honvédelmi bizottmány szólítsa fel a budapesti lakosságot.

A fővárosban, futólagos számítás után, van fegyver körülbelől tíz bataillon számára.

Keleten a reactio aggasztó foglalásokat te-szen. Erdélyt egy időre elvesztettük, mert tö-megben kiállított honvéd zászlóaljainkat hirtelen fegyverrel el nem láthattak.

Mi azt hiszük, hogy Budapest lakossága, ha azíránt felvilágosítva lesz, önmagától is teend ajánlatot a kormánynak.

Kormányunknak, ha igaz, mit itt ott beszél-nek, már régen volt szándoka illynemű felszólí-tást intézni a lakossághoz.

A kormány ezt nem tette. Azt hitte, hogy még ezen lépésnek nem jött meg ideje.

Azokban az idők, s benne az események se-besen fejlődtek. Utóbbi harci történetünk telje-sen igazolták nálunk is azt, hogy egy kis rende-zett csapattal többet lehet kivinni, mint hatannyi számú nemzetőrrel.

Mert hiszen mi nek mystifikálóknak magunkat, a mi nemzetőrrelünk sem igényelhet magának több bátorságot és vitézséget, mint Europa más orszá-gainak nemzetőrsége.

Csatákat kivívni a síkon, nem a nemzetőrség feladatai közé tartozik. Azért adjuk oda fegyve-reinket azoknak, kik az ellenséget a hozzánk kö-zeledéstől fentartóztatni fogják.

A tízezer fegyver, melyet Budapest kiadhat nagy rubricat tesz sergeinkben, és ki tudja, val-jon nem ezen rögtön segítség lesz e a főtenye-ző arra, hogy hazánk az ellenségtől sokkal ha-marább megmeneküljön, mint tán különben.

Ha Pest fegyvereit át adja, az itt mulhatlanul összegyűjtendő tartalék hadsereg természetesen legnagyobb részben felvonná a tagadhatlanul ter-hes nemzetőrségi szolgálatot is.

A kormány lépjen elő ajánlataival, mert azt fel nem tehetni, hogy illy felvilágosodott polgá-rok között, mint a pestiek, kik különösen a kö-rülményeket is jól ismerik, találkozhattának oly-lyanok, kik a lefegyverzésnek bal magyarázatot adhatnának. Például azon bolond gondolat szál-ná meg fejüket, miképpen a pesti kormány a polgároknak bizodalmatlan volna. Illyenről szó se legyen. Tán nem is kellett volna előhoznunk.

Pest, december 4.

Olly országban, melly forradalmi téren áll; három párt lehet: tisztán forradalmi, semleges és reactionarius.

Ha e két utóbbi párt első tekintetre nem veszélyes is, de azért tetleg léteznek; a forradalom veszélyeztetve van.

Első kötelessége tehát a forradalmi hatalomnak a pártokat paralizálni, még pedig, ha más-kép nem... erőszakkal.

A reactionarius számára kész a vérpad, de a semlegeseket sokan szeretnék simogatni, pedig ezek ép oly honárukk és veszélyesek, mint a reactionariusok; azért

Mert a semlegesek a forradalmi és reactionarius párt élet-halál tusáját hidegen végig nézvé, rehdesen vagy azon párthoz csatlakoznak, a melyik őket kényszeríti, és így aquisitoria maradtak fel, vagy a melyik győz.

Mert a forradalomnak egy főelvének kell lenni, mint a vallásnak az istenség, — ki ezt nem vallja, mást hisz, ki mást hisz, annak ellensége.

Mert a nemzetnek minden egyes tagjára szüksége van, s ha valaki magát a közjó előmozdításától elvonja, tétlensége által lett annak szemé-lyére nézve gyilkosa.

Hogy állunk mi?

Fájdalom! kisebb nagyobb mértékben még folyvást táblabírópolitikát követünk.

Forradalom és táblabírópolitika! oly különbség, mint megtestesült őszinteség és vén jezsuita.

A semlegeseket mi pláne jó hazáinknak tartjuk, a reactionariusokat pedig működni hagyjuk, míg cséukát el nem érték, s tetleges ártásuk iszonyu károkat és bajt nem okoztak.

Példa Vai Miklós és Baldaoci.

Igy semmire menni nem fogunk... Lehetetlen.

A forradalmat én egész erőfővel, kértelhetlenségével, szigorával, s ha kell, vérpadával tudom és akarom képzeln.

Ezzel én nem akarok ugyan egy Robespierri mézárászeket, vagy oly három hónapot előidézni, midőn Párisban minden nap 50 ember vérezett el a vérpadon, pedig biz isten, egy megilletve bennünket egy ilyen hónap, mint szűz leányt a kószorú: csak azt óhajtanám, hogy a reactionariusokra kissé több gond fordítottatnék és a kötelet ne kimélnék annyira.

Elfeleltük már, hogy a Lamberg és Zichi kivégeztetése mennyire fölviányozta az események menetét?!

Nálunk egy pár kivétellel a magasabb aristocratia és a főpapságból áll a reactionariusok és a semlegesek legiója.

Az aristocrátiától jelenleg csak annyit jegyzek meg, hogy ez azon gögös olygarchia maradványa, mely ez árva hont annyiszor elárulta, és nem mutathat fel a történet egy hazá iránti tettét, melynek önzés ne lett volna alapja.

Ezen aristocrátiát kényszeríteni kell a forradalomhoz nyílt csatára. A miképen jobban tudja Kossuth. Ha másképp nem, mind rögtönítelő törvénysek elnökévé kell őket tenni, jó bírákkal.

A főpapság a rongyos trónnak, az ahoz közeledők ezred éves szennyétől elzsirosodott egyik lába, melyet bárdal is el kell attól vágni, hogy feldőljön.

Ezer év óta tényleg igazolta azt a főpapság, hogy azon főtől, mikép a hazán vampyrként rá-gódott, s azt szüntelen a keze közé ragadt hatalommal, gyilkos módra folytogatta, leghátánabb osztálya e honnak.

Ha eddig se figyelmeztetés, se szép szó nem használt, kényszeríteni kell szinte, hogy azon de-nevér nyomoru jezsuitaszerepét elhagyva, forradalmi térre lépjen, s a nemzet szent ügyéhez tetel, szóval, pénzzel és karral járuljon.

Elég kincset összezsákmányolt már e hazából, most ki vele, az egyház szolgáló isten igéjével táplálkoznak, — s jön a nagy böjt, cziberén és lancsán is kiélhetnek.

A káptalanokat, érsekeket, püspököket és canonokat erősen meg kell adóztatni.

Most minden a hazáé.

Volta idők, midőn a kor legnagyobb férfial a templomi kincseket és edényeket is lefoglalták, hisz az isten nem akarja azt, hogy őt bársonyban, biborban, aranyban és ezüstben imádjuk, hanem csak tisztaságban.

Ha a nagy király Vitézt, akkori esztergomi érseket, volt nevelőjét és apja legjobb barátját, szükség idején a haza érdekében egyszer 7000 darab aranyig megadóztatta, miért ne lehetne jogosabban a mostani papságot is, mely a hazáért századok óta mást se tett?!

A belügyminisztérium a „Népláratja“ című lapot a népre ráparancsolja. Sokkal célszerűbb lesz ennél, ha a honvédi bizottmány azt a sok és martialis hasu papokat élő népharótkká teszi, kik mint Lengyel- és Olaszokban a nép hőzi járva hirdessék a szabadság és függetlenség eszent eszméit, s világosítsák fel a népet a gyűlöles dynastia vétkeiről.

Minden templomban népszónoklatok tartassanak a szabadság érdekében. Minden nagyobb helyeken hetenként népgyűlések legyenek, hol a papok a népre érdeklünkben hassanak és agitáljanak.

A szentírásból ilyenféle textusokat kell venni: „ha megbotránkoztál a te kezében, vágd el azt“: ha megbotránkoztál a te királyodban, csapd el azt.

Minden renyhe barát és canonok egy szabadsághirdető s faluról falura járó apostol legyen, ez utóbbiaknak megengedtetvén, hogy uti társul huzáikat magukkal vihessék.

Minden érseki, püspöki és canonoki czifra equipageslovak ágyú elibe fogassanak. Szűk időket élünk, gyalog vagy számaron is el lehet járni, mint a Krisztus, kinek pedig a papság érdemtelen szolgálja.

Ha igaz az, hogy erős testben erős lélek lakik, egy a canonokokból igen derék őrnagyok válhatnak.

Azt a sok Ádámról Éváról rokon nőket markotányosnéknak kell küldeni, úgy is arra valók, és nem esik rajtuk jogsérelem.

A ki nem engedelmeskedik a papság közül, legjobb esetben ki kell csapni és biztos felügyelet alatt tartani, akad az alsóbb papságból elég jóra való — legrosszabb esetben pedig arany lánccz helyett, más valamit kell nyakukba akasztani.

Kossuth mondá: „hadd haljon a férges.“

Kossuthtól megvárjuk, hogy a nemzet fáját megvázzandja.

Váradi A.

Mákvirágok.

— Kivonat a nov. 25-ki Wiener Zeitungból.

* Hirdetések.

Valódi olasz hurok kaphatók Majland várossa című kereskedésben. E hurok egész az elpattanásig felfeszíthetők, mint erről egy lotharingi ház tanúságot tehet; igen tartósak s ha egyszer megillettetnek, hangjuk — melyet még a bombardon sem képes elnyomni — végtelen időig zeng. Radecky general annyira kedveli e hurokat, hogy hangjaik hallására mindannyiszor felrakja minden rendjeit.

* Ein sehr leichter überfahrer Kalesch; hogy könnyű és überfahren arról bizonyágot ad b. Jellasics excellentiája, ki nagyszerű Flankenbewegungját ebben vitte ki.

* Zwei russische Blauschimmel Eladó pompás lovak a császári istállóból Egyik a másikkal nagyon hasonló. Hatalmas igavonók. Az egyiknek — mely Radecky nével van bélyegezve — apja Ferencz, anyja L'enfer; a másiknak — melynek farára Windisgratz van s ütve — apja Metternich anyja Sofie. A vásárlók kedvéért tudattatik, hogy nyereg alatt nem használhatók, mert sie reisen gleich aus, hanem ha befogatnak, akkor felségesen lehet őket használni, azonban az ostor nem kimérendő, mert a verést igen megszokták, a hazavétel legbiztosabban történhetik, ha kötőféken vezetnek.

* Egy paripa eladó, televér a gr. Károlyi ménesből, honnan a Flankenbewegung alatt lopott, 15 marok, leszámítva azt a kettőt, mely a futás alatt belekapaszkodott s tíz körme nyomást rajta hagyta; 10 éves és állja a tüzet. Ez utolsó tulajdona az, melyért b. Jellasics ő ex. mint általa nem használható, eladni kénytelen.

* Eine Specereihandlung eladó a városnak igen népes részén, a tulajdonosnak rögtön elutazása miatt — a másvilágra. A feltételek igen kedvezők. A vévő kap 13 hordót, melyekben a szerezésnek látogatása előtt narancs és citrom volt, most azonban üresek s így beléjük egyebet is rakhatni. Ezenkívül találhatik benne temérdek mennyisége a külföldi legfinomabb borok, mint Xeres-, Malaga-, Lacrima-Christi-Bordeaux-, és a legjobb minőségű Champagnerok — bouteilletörédekeinek.

* Kerestetik néhány fejős tehén a császári udvarhoz, minthogy a régiék már csaknem mind kiruktak, a mi pedig még fejhető, az is már véresen adja tejét.

* Kostba kerestetik egy gyerek, egy igen distingvirt házhoz, hol streng moralische wie phisische Obhut alatt leendő. A moralische abban fog állani, hogy köpenyegét jól tudhassa forgatni.

* Egy vagy két studierender kerestetik Kostba!! Jóságos isten, és vannak még illy nagy reményűek?!

* Egy könyvkeresded esbe felvétetik egy inas, a következő feltételek alatt. 1. Tökéletes egész-

ség, azaz kivéve, ha sárgaságban van, mely esetben még szívesebben láttatik. 2. Három oskolát végzett legyen és a világot sem többet; és 3. jó nevelésű, azaz, ne látott legyen barricadeot.

* Kiadó egy udvari — tehát kartatschfrei-szoba kettős — tehát az ellátásra alkalmas-bejárással, csinosan bukorozva: nur für solide Herren, t. i. kik a rendőrségtől bizonyítványt mutatnak, hogy Barricadescheueok, nem veres szakálluk és nincs aranyjuk; továbbá az orvostól, hogy sind mit Blindheit geschlagen s a z sion kívül egyebet szállani nem tudnak.

* Egy nő, ki minden házfoglalatosságokban, mint ólvasztásban, vizforralásban, vitriol elkészítésben, butoroknak az utszárai ledobásában, üveg és cserépedényeknek az alapt vonuló ellenség fejére sujtásában s több illy házias munkákban különös kiképzettséggel bír, ajánlkozik valamely solid házhoz, hol tulajdonai kiállításra tört nyerhetne.

* Könyvárusi hirdetés.

Nevezetes újdonságok.

Kaphatók Braumüller.

Cs. k. udv. könyvárusnál.

1. A Cholera és óvszerei. Dr. A. toll k.

2. Óvszerek a Cholera ellen Dr. A-tól II. k.

3. A cholera Dr. C-től III. k.

4. Ósmertető jelei a cholera Dr. D-től IV. k.

5. Rövid kimutatása a cholera járásának Dr. E-től V. d.

6. Homeopathicus gyógyítása a cholera Dr. F-től VI. d.

7. Versuch einer Nosologie der cholera Dr. G-től VII. d.

8. 9 és 10 cholera, die cholera és cholera morbus Dr. H. I. és K-től VIII. IX. és X. darabokban.

Éppen most jelent meg és minden solid könyvkereskedésben kapható.

Meidinger's französische Grammatik.

Az olvasó könyv egészen új történeteket foglal magában Nagy Fridrich és József császár életéből.

* Sajtó alatt van.

Csalhatatlan szer a poloskák, hüdös férgek és más bogarak ellen.

Censurfrei original Ausgabe.

— Ennyit profituroztunk a Wiener Zeitungból. —

Csernátoni.

Képgyűjtemény

I-ső Kép: Egy nagy fej.

Ezen fej magában nem volna érdekes, ha olly különös alkat nem tenné azzá. Mert tudunk kell ezen fejről, hogy az Oxfordi tudós egyetem tagjai miatta halálos ellenségek lettek egymás irántában, minthogy az egyik fél azt állítja, hogy valóságos ló — a másik el nem állott attól: hogy valóságos szamár fej. — A száz aranyos pályázat után kislult, hogy az nem más, mint a helybeli tőr fogadósnak a nagy széltől lerombolt camere. — S midőn, már már

elnyert volna a tudós vitaköz a pályabért — s már ebédet is rendelt volna a 100 arany emberiségére — — — Olmücből egy sebes futár jö, s egy nagy levéllel a győztes vitaköz azép reményeit. — A levél az egycsület elnökéhez volt következőkép írva:

Tisztelt elnök ur! — Eszembe juttatták, hogy fejemet — még boldogult atyámmal arra utazván — ott hagytam önöknél, az egyik fogadás szép Katli lányánál „Zum andenken an der schönen Stunden“ — — Azóta, hála isten — so'se volt rá szükségem, hanem a mint mesélik, hű népünk a mostanival nincs megelégedve; én pedig a „Freues Volk“nak atyai hajlamaimat akarom bebizonyítani, nagy „Jubelt“ akarok nekik új évre csinálni új fejemmel, minthogy akkor a szabó egy új kaputot is fog varni, mely valamennyi országom színeiből lesz készítve, hogy ez ellen se legyen a népnek kifogása. Ha tehát még az illető korcsmáros fejemet kocsonyának ki nem főzette volna — ami igen valószínű, mert önök tudományos értekezései — mellyek engem nagyon megörvendeztettek — is azt bizonyítják — legyen ön olly szíves, küldje haza. A nagy áldást, mellyet önre a hű alattvalók ezen nagyszertű nyereségért mondani fognak — majd a „Wiener Zeitung“ban közölni fogom és fogjuk. — De kérem, jól elpakolja ám, hogy a benn foglaltató népeket bolondító (a was ich zam schreibe, is a Witz) — boldogító nagy eszmék — — reomá ne kapjanak. — Maradok magamat s tsakómat urfi kegyeibe ajánlott. . . . Ferdinand — a többek közt Jerusalemi király és gyapjas (az aranyt nagy sietségébe kifedte ő felségessége).

Igy végre megtudták, kié — a különös nagyságu fej. Jól is gondolkoztatnak ő felségével, mert a mostani tők fejet aligha be nem savanyítják. II. Kép. A szegény austriai herczogek nyuzatása.

Ez nagyon mulatságos látvány. — A hitelezőka szerződésbe kikötötték, hogy „börünkkel is jól állunk.“ S most — ezt nem is álmoták! — reá került a sor. — Ah-ich gratulire! — a kedves herczogség, milly jól néznek ki azon bőr nélkül, mita legtöbbnek csontjaira, a feslettség vadheve száritott. — A nép — mert ő a legelső hitelező, s a legcsalattabb is, minthogy oda adott hűsége az elismerés és méltánylás kámatosása helyett, a megoslatás gúny hahotájáratat — — ez a nép, olly örömmel — mintha lakodalmat ülne — hallgatja a nyuzottak jajjaiból alakult „Werkli“zést, melly a többi szép maderakat tanítja fütyni — — kalitkákban.

A timároknak nagy csapás jövendöltetik, minthogy a kidolgozott herczegi bőrökre egész éven át litzitatot fognak tartani: a hitelezők. Kéretnek tehát minden kocscsinalók — vargák szücsök és más mesteremberek, kiknek bőrre van szükségök, hogy az árverésre — melly a jövő tavaszon leend, mert akkor kész lesz a számvetés (megjelenjék. — De különösen szép kilátásokkal hizelegnek magoknak a hitelezők, ismervén a főrendü urhölgyek legtöbbbeinek életét, erősen meglévén győződve arról, hogy azok, kik a herczogekkel közelebbi viszonyokba állottak, el nem mulasztandják a kedves bőrökből egy egy Muffnak (erre nézve István bőrét ország szerce ajánljuk. Szerencsés lesz a vevő) vagy dygtakarónak valókat vásárlani.

As olcsóságról kezekedni fog a bőrök — — sokasága. Felszöllitának azonban minden jól lelkesedett, szabad elvű hentesei a kapcsolt és kapcsolatlan részeknek, hogy a jövő tavaszra tartásuk készen késüket és erejüket a legszebb hazafiai erény gyakorlására — a népet nyomorgatott herczogek nyuzására. — A legnagyobb jutalomnak lesztek részesei — t. i. az öntudatának, melly mondani fogja: „ti a szegény. néppel legtöbb jót tettetek, mert hóhéraitól szabadítottátok meg.“ — A nép áldása kiséria dicső tettet, s az „Isten éltesd Ferdinandot“ helyett így fogunk zengedezni: „Tartsd meg isten hentesin ket“ stb. — a királyok és illyenféle alávaló emberek helyett ezután a henteseket fogják a szentek sorába iktatni, minthogy ott még illyen fajtából egy sincs, pedig sokkal piszkosabb professiók, minő a nép gyilkos-, esküszög-, hazaárulóké, mind feleslegesen képviselve vannak. — Látják tehát uraim, hogy ezen festvény előre rajzoltatt, de a jelenet, mit ábrázol okvetlen bekövetkezend, most ráadája — melly a fejedelmi rosszlelkűség miatt kiöntetett — s megaludt alattvalók véréből áll — elkészitetett már.

III. képünk. — Majd megmondjuk mi leend.

Romeo.

Vasú levelek.

(Szombathelyen nov. 25-én)

Szerkesztő!

Megmondtam, hogy ezeknek a teljeshatalmu kormánybiztosoknak nagyobb része nem egyéb mint: ötödik kerék a szekérben, s Csernátoni polgártársunk szerint mást nem tudnak, mint legfelebb szénát, zabot, vagy előfogatot rendelni, mit pedig a körmendi biztos is teljes megelégedésig tudna teljesíteni.

Csak gondolja el, mi történt tegnap Szombathelyen!

A nemzetörök darvak módjára besétáltak a város ház udvarára; jobb és balszárny jobbra balra kanyarodj! s megalakult a roppant szirt felfogó nyitott négyyszög.

S ugyan mi történt? tán csatát hirdettek, s menni kell.

Dehogy, dehogy, az isten mentsen tőle. Soknak bőre rögtön ollyá változott, mint a koppaszott lúdé.

És mi megnyilt a kapitánynak vitéz ajaka.

Halljuk!

„Tisztelt örsereg! kormánybiztos urak rendelkezésként felszöllitom önöket: legyenek szívesek felesleges fegyverüket, pénzért, vagy térítvény mellett az álladalomnak átengedni, mert a kiállított ujonczoknak még nincs fegyvere.“

Mit? fegyverünket! — egy dörgés következet be, mintha Sinai hegyen a tízparancsot hirdették volna, — majd bizony! mi adunk az álladalomnak fegyvert, ha kell neki szerezen, mi is úgy vettük magunknak, s nem adjuk magának a herköpáternek sem.

„Az igaz folytatá a népszerűséggel kacsingató kapitány, — az én privát véleményem szerint sem lehet a fegyvereket odadni, mert azok először a mieink, másodsor, mert nem másokéi.

Egyébiránt méltóztatások a tisztelt őrseregnek e tárgy feletti határozatát kimondani.

És lőn határozat, ordítólag egyhangu: nem adjuk!!

A határozat emlékirat alakjában benyújtott a teljeshatalmu kormánybiztosoknak.

Tehát az álladalom most az egyszer megcsalhatkozott szombathelyi fiainak értelmiségében.

A kormánybiztosok tekintélyes arccal fogadák az emlékiratot, és zsebbe sütyeszték.

És jóllehet párossával haragudhatnának, a nép ellen nem mutatják megindulásukat.

Ők a nép előtt sem haragudni, sem örülni nem mernek, az az: magukat nem is mutatják.

Mintha a chinai, és japáni császárok teljeshatalmaskodnának ott a megyeházban. Odi profanum vulgus .. különben a teljeshatalmuság nimbusza szétlál foszlani!

Legfelebb homályos estenként láthatni őket a kávéház előtt, hol a zsidóktól egész szorgalommal kérdezetik: ugyan mi hír lehet az országban? —

Ha ez esetben én valék kormánybiztos, nem beszéltem volna más szájával, hanem belépek a nyitott négyszögbe, s illy szokat ejtendék:

Barátaim! Önök kezébe igen szépen illik ugyan a fegyver, de azt mások kezében méginkább szeretném látni. Nagyon bölcsen tudják azt, hogy az országgyűlés kétszáz ezer katonát állított, valamint azt is, hogy a katona fegyver nélkül nem más, mint: nyereg paripa nélkül. A sok legényt összeszedtük, fizetjük, s mai napig csizmakoptatásnál egyebet nem tettek. Minden perczen nyakunkan az ellenség, ha ellene menni kell, azok tartozandnak menni, kiknek fegyvere van; már pedig a katonaság nagy részének nincs fegyvere, tehát itthon fog melegedni. (It bizonyosan azt kiáltották volna: hát mért nem adnak nekik?) Elhiszem barátaim! könnyű mondaní, mért nem adnak nekik? nem tudják azt a kimondást: hol nincs, ne keress. Lássák Pesten nyakrafőre dolgoznak, javitnak, ujakat csinálnak, de nem győzik; mert két százezer fegyver nem bolondság ám! Az ország be van kerítve, mint a zsidó temető, külföldről egy fi fegyvert sem hozhatunk. Nincs tehát egyéb hátr., minthogy önök fegyvereik egy részét az ujonczoknak átengedjék, hogy ezek hiába ne egyenek, puffra ne fizetessenek, hanem minél előbb begyakorolva az ellenség előtt állhassanak akkor, midőn mi a kerítésen belül szépen nyugodhatunk. Most önként adhatnak, később talán parancsolva lesz. Egy pár hónap mulva Pesten dőge lesz a fegyvernek, s ekkor jó olcsón másokat szerezhetünk! —

Illy fejtörésbe sem kerülő egyszerű felszólí-

tás meghozta volna gyümölcsét, s legalább 200 darab jó fegyver juthatott volna a lézengő ujonczok kezére, s ezenfelül még a város belbékéje fentartására is maradt volna mintegy 60 darab.

De az isten engem nem teremtett kormánybiztosnak, tehát hallgatás a helyem.

Még azt sem mondbatom meg: hogy a majdnem 100 ezerre rugó spiegelhenzeinknek a jó irányu Pester Zeitung megyeileg megtagadtattott.

Ők tehát hozatják a szomszéd Graczer Zeitungot, s olvasnak belőle szörnyű dolgokat.

Azt sem mondbatom el, miszerint igen rosszszul van: hogy ott a határon egypár falunk népe ex officio Stájerbe jár imádkozni.

Régen kellett volna erről gondoskodni.

A feketesárgaság requiemes szelleme leginkább a szomszéd határokon terjesztetik.

Elmennek oda imádkozó atyánkfiai, s a birkaegyűgyű stájerből ajtatosan hallgatják a mételjes híreket, és eszméket, mellyeket ez otthon házi talizmánként őrizget. És igen tarthatni, hogy azok nálunk is megkezdik hódításukat.

Béke idején lehet közös istenünk, de most jobban szeretem, ha a Stájer otthon imádkozik, s népünk itthon megtanulja: kizárólag a magyarok istenét imádni.

Főkép most, midőn a megyének minden ajku népe ösztönszerűleg olly ohajtott irányban kezd gondolkozni.

Tapasztaltam ezt, az ujonczok esketésénél.

Rákezdtek a litániaszerű esküformára, s midőn az ötödik Ferdinand név hangzott, az ujonczok, és a jelenvolt apák zúgni kezdtek, sőt hangosan kitörni:

„Mi ollyan törvényszegő királynak, nem leszünk katonái, mi csak az orszáboj akarjuk szolgálni.“

„Mi nem adunk katonát ollyan eszköszegő királynak, mi gyermekeinket csak a hazának adjuk!“

Lám! a nép érik, s romlatlan keblében tisztán emelkedik a szükségelt uj állapot sejtelme. A jót élesen elkülönzi a rossztól, s az iránt vágy, ez ellen istáhat támad keblében. Felkezdi fogni az isten első parancsát, melly a bálvány imádat tiltja, s érzi: hogy a királyság nem egyéb bálványimadásnál. A republica a népek political keresztyény vallása, ellenben minden császárság, királyság elmebuzdító eretnység. A nép soha nem volt rossz, és soha nem lehet rossz: nálunk bánni kell vele tudni, s anyagnal kínálkozni egy rendíthetetlen köztársasági testületnek. — De e czélra elvárjuk mind a teljeshatalmu kormánybiztosok, mind az illétő hivatalnokok önzéstelen, és bátor eljárását.

Vaczkor.

H I R D E T É S E K.

(2—3)

Lóeladás

Zöldfa utca 276. szám alatt több hámos és nyerges lovak szabad kézből eladók. Értekezhetni irántok a tulajdonosnál az 1-ső emeletben reggel 8—10 óra között.

Nemzeti Színház.

Pest, hétfőn, december 4-kén. Bérlet Szünettel. Komlósi Ida jutalomjátékú, hatodszor:

II. RÁKÓCZY FERENCZ FOGSÁGA.

Eredeti drama 5 felv. Irta Szilageti. Rendező Lendvai. Személyek:

Zrinyi Ilona	Jókainé.
Rákóczi Ferencz, fia	Lendvai.
Zrinyi Boldizsár, nagybátyja	Fáncsi.
Károly, hesseni fejedelem	Udvarhelyi.
Amália, leánya	Komlósi Ida.
Kolonits, kardinál, esztergomi érsek	Szilágyi S.
Gróf Oetting, miniszterelnök	Györi.
Gróf Jörger	Boldog.
Gróf Traun, főmarschal	Pataki.
Gróf Buccelini, udvari cancellár	Szilágyi Pál.
Longueval, kapitán	Szombathelyi.
Lehman Godofréd	Szigeti.
Olívér, őcsacse	Farkas Lajos.
P. Knittelius, jezsuita, Rákóczi oktatója	Szompóteri.
Gróf Bercsényi	Bartha.
Vay	Vas.
Solari, Sárospatakon parancsnok	Balog.
Növendék	Hubenai J.
Udvaronczok	(Boldog.
Komornik	(Balási.
Német inasok	(Hubenai Ján.
Apród a fejedelemnél	Petrik.
Bálint, Rákóczi szolgái	Perren.
Kristóf,	Merei.
Tiszt	Mikola.
Börtönőr	Virág.
Jakab, Lehman szolgája	Eötvös B.
Órmester	Telopi.
Órök	Vadász.
Notárius	Nagy.
Magyar ur	Török.
Lengyel követ	Hubenai F.
	Gózon.
	dragonyosok Kovács
	Virág.
	Szűcs.
	Turcsányi.
	Pataki.

Dragonosok. Kurucok.
Történi: az 1-ső felv. Prágában; a 2-dik Bécsben, a 3-ik Sárospatakon; a 4-ik Bécsben; az 5-ik Tokaj alatt. Idő 1695—1703.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László Országut, Kunewalder-ház.